

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ
НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ:
ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
У двох частинах
Частина 2

(Суми, 19 травня 2017 року)

Суми
2017

ЖУРАВОК А.

(науковий керівник – к. і. н., доц. В. А. Нестеренко)

ІСТОРІЯ ВЛАСНОЇ РОДИНИ*

Друга світова війна - наймасштабніша світова війна в історії людства. На даний час мало залишилося людей, які б змогли розповісти про ті події.

Кучменко Сергій Борисович, народився 7 березня 1956 року в смт. Сепанівка Сумського району Сумської області. Навчався в загальноосвітній школі I-II ступенів 8 років. Потім пішов навчатися на агронома в Маловисторопський сільськогосподарський технікум. Має брата Кучменко Володимира Борисовича, який закінчив Гірський технікум та переїхавши до Донбасу, працював шахтарем, та сестру - Кучменко Олена Борисівна, яка закінчила Харківський електромеханічний технікум та пішла працювати секретарем-машиністом на виробництві. Його батьками були Кучменко Борис Васильович, який народився 18 листопада 1918 року в селі Великі Вільми Сумського повіту й закінчив 4 класи місцевої школи, та Кучменко (Іваненко) Ганна Іванівна, яка народилася в заможній сім'ї 28 листопада 1919 року в селі Підліснівка Сумського повіту та також закінчила 4 класи школи. Про подальше навчання батьків Сергій Борисович не пам'ятає.

Його батьки застали голодомор 1932-1933 рр. За словами матері Сергія Борисовича, це був надзвичайно складний час, який їй вдалося пережити коли померла половина села. На початку 1933 року склалося критичне становище, систематичне недоїдання призвело до смерті

* Робота здійснена в рамках виконання фундаментального дослідження №0115U000677 «Історичний розвиток порубіжжя Північно-Східної України як засіб конструювання загальнонаціональної моделі історичної пам'яті».

багатьох людей. З людьми гинула і худоба. Село заросло бур'янами. Землі не оралися, виснажені люди падали на вулицях. У них забрали все, що вони мали. Щоб вижити їм доводилося бродити полями та збирати все що траплялося: гнила картопля, зерно та інші овочі, з яких потім вони могли приготувати їжу. Та ще, тим людям які залишалися живими, видавали 100 грамів хліба, які вони могли розтягнути на декілька днів, бо не завжди їм щастило щось самим знайти. Її сім'я впоралася з цим.

Незабаром прийшла Друга світова війна. Батьки Сергія Борисовича дізналися про війну через радіо. На той час Ганні Іванівні виповнилося 19 років, а Борису Васильовичу – 20 років. Ганна Іванівна тоді була заміжня та вже мала маленьку дитину, тому вона не воювала, а знаходилася у власному, окупованому німцями, селі. А чоловік та троє братів, яких вона мала – Іван, Федосій та Григорій, пішли на фронт. Іван під час війни був розвідником, а про інших братів матері Сергій Борисович не пам'ятає. З листопада 1941 р. по березень 1942 р. в Підліснівці діяла підпільна організація на чолі з жителем Новомихайлівки Черв'яковим. Та ще як, мабуть, і в будь-якому тодішньому селі, був поліцай - Бутенко Яків, якого після закінчення війни посадили за ґрати. Чоловік Ганни Іванівни помер на війні від смертельного поранення. А ось Бориса Васильовича, щойно війна дійшла Польщі, забрали на фронт, де він всю війну був зв'язківцем у 236-й стрілецькій дивізії. Чергував у штабі на телефонному апараті. Якщо переривався зв'язок, зв'язківці по черзі ходили його налагоджувати. Більше за все зв'язківців непокоїло те, що німці, щоб дістати «живого язика», робили наступне: переривали зв'язок, закидали провід кудись на дерево. Зв'язок перервано – маєш його відновити, а німці у засідці вже тебе чекають. Батько після закінчення війни отримав

медалі: «За звільнення Белграда» та «За перемогу над Німеччиною в Великій Вітчизняній війні».

Батьки Сергія Борисовича познайомилися вже після закінчення війни та через рік одружилися. Тож, війна принесла багато бід та горя, які довелося пережити цій сім'ї. Але незважаючи на це вони продовжували жити власним життям. Переїхали жити до села Степанівка Сумського району Сумської області. Та прожили там решту свого життя.

КВАЧАН Р.

(науковий керівник – к. і. н., доц. *В. А. Нестеренко*)

ІСТОРІЯ МОЄЇ РОДИНИ*

Сімейні цінності займають перше місце в житті багатьох, але, нажаль, ми часто забуваємо про своє коріння. Маю можливість розповісти про історію своєї родини, що бере початок з дідів та прадідів, але з тих, хто ще поряд, є тільки бабуся Мамрова Тамара Григорівна, яка може допомогти своїми розповідями глибше пізнати історію сім'ї.

Моя бабуся народилася 1946 року в Білорусії, в місті Петриків Гомельської області. Після закінчення школи вступила до Моцарського педагогічного університету на відділення початкових класів. Після закінчення навчального закладу працювала все життя вчителем початкових класів.

Бабусині батьки до війни мешкали у військовому містечку міста Вітебськ, а потім переїхали до міста Петриків. Прадідусь

* Робота здійснена в рамках виконання фундаментального дослідження №0115U000677 «Історичний розвиток порубіжжя Північно-Східної України як засіб конструювання загальнонаціональної моделі історичної пам'яті».